

J. Pedersen: Jeg antager ikke, at der er noget Medlem af dette Ting, som ikke vil være enig med mig i den Erkendelse, at en Forandring i de herhen hørende Forhold ikke blot er ønskelig, men virkelig i høj Grad nødvendig, baade af Hensyn til Kirken og Præsterne til den ene Side og af Hensyn til Menighedsmedlemmerne til den anden Side. De sidste kunne kræve Ret til uden at behøve at udmelde sig af Folkekirken, at indgaa borgerligt Ægteskab, og Præsterne at fritages for den Nødstilstand, hvori de befinde sig for Øjeblikket. Jeg antager, vi alle kunne være enige om, at en Affære som den, der for Tiden er foregaaet i Helligkors Sogn, er forargelig.

Naar Spørgsmaalet dernæst bliver, i hvilken Retning eller paa hvilken Maade de nødvendige Forandringer skulle foretages, kan jeg for mit Vedkommende ikke nægte, at den Maade, der er foreslaaet i det foreliggende Lovforslag, er den mest rationelle. Der blev gjort den Indvending derimod af det ærede 4de kongevalgte Medlem (Steffensen), at den dog ikke var rationel nok, idet der kunde tænkes Tilfælde, hvor en kirkeligstindet Ægteskabsstifter kunde komme i Forlegenhed med at udføre den Pligt, der paalaa ham, at erklære dem for Ægtefolk, der henvendte sig til ham. Dette vil, mener jeg, væsentlig komme til at afhænge af, hvorledes den kongelige Anordning, som vi ikke kende, men som jo maa komme, vil komme til at se ud. Jeg tænker mig, at denne Anordning ikke vil paalægge Ægteskabsforstanderen i nogen mer eller mindre højtidelig Form at erklære vedkommende for Ægtefolk; det maa vel kunne indskrænkes til at konstatere, at de paagældende have paa lovformelig Maade indgaaet Ægteskabet. Og jeg skønner ikke, at det at modtage en saadan Erklæring og publicere den, kan genere nogens Samvittighed, lige saa lidt som det, saaledes som det ærede Medlem sagde, kunde trykke nogen at opbevare den Protokol, hvori Ægteskabets Konstatering er indført. Den Vanskelighed, tror jeg, man nok kommer over. — Men jeg nægter ikke, at jeg desuagtet har nogen Betænkelighed ved at gaa med til Forslaget i den Skikkelse, hvori det foreligger. Det er en vanskelig Sag, naar man skal lovgive om et Emne, der berører alle eller saa godt som alle, men som kun et meget ringe Mindretal har Interesse for. I alt Fald gælder det for Landbefolkningen, derom er jeg overbevist. Trangen til denne Reform er ikke

levende i Landbefolkningen. Det er kun et meget ringe Mindretal, der har Interesse for den. Derimod er der utvivlsomt et meget stort Flertal, som paa Forhaand nærer Uvillie derimod. Dette mener jeg, at Lovgivningsmagten om mulig bør tage Hensyn til. Det er ikke, fordi denne Lov vil paaføre Befolkningen nogen Ulejlighed mere, end den hidtil har haft ved Ægteskabets Indgaaelse, og heller ikke, fordi den vil medføre for den noget mere Udgift. Jeg skønner ikke, at Ulejligheden er større, navnlig saaledes som det er foreslaaet i Lovforslaget, end at den meget let kan overvindes, og selv om der kan være dem, for hvem Udgifterne kunne spille en Rolle, saa ere disse dog ikke saa store, at man skulde være betænkelig ved Loven af den Grund. Men jeg siger til den almindelige Folkefølelse, at man helst vil stifte sit Ægteskab — eller om det nu ikke er korrekt at bruge det Udtryk, saa i alt Fald helst vil have sit Ægteskab borgerlig stadfæstet eller statsretlig anerkendt i Forbindelse med kirkelig Vielse og Kirkens Velsignelse, fremfor at gøre det hos Smeden —, for nu at bruge det Udtryk, man ved jo aldrig, hvem der kan blive Ægteskabsforstander. Nu kan man maaske sige, at det er ganske vist en ret almindelig udbredt Opfattelse, men det ligger i, at Befolkningen ikke er tilstrækkelig udviklet, den har ikke tilstrækkelig Klarhed over, hvad Ægteskabet er, eller i alt Fald over, hvori Ægteskabets Indgaaelse egentlig bestaar. Dersom den var bedre oplyst, vilde den ikke komme med disse Indvendinger, saa vilde den finde, at netop den foreslaaede Form er den korrekteste, den, der i videst Maal giver Kirken, hvad Kirkens er, og Staten, hvad Statens er. Kan være! Men Spørgsmaalet er, om man ikke alligevel bør tage Hensyn til denne Folkefølelse. Er man nu sikker paa — for jeg er det ikke —, at der ikke vil gaa noget i Stykker, at der ikke vil blive taget nogen Skade, dersom man paa Trods af denne Opfattelse, denne gode, gamle, aarhundredgamle Sædvane udsteder et Forbud og siger: Nej, ingen kan fremtidig faa Lov til at give sit over for Staten ægteskabsstiftende Ja i Kirken, det skal gives uden for? Jeg for mit Vedkommende er ikke sikker paa, at der ikke vil tabes noget derved. Jeg er ikke sikker paa det netop i vor Tid, da Ægteskabets Løshed mere og mere synes at komme paa Mode. Jeg er ikke sikker paa, at det ikke ogsaa vil kunne bidrage noget til at styrke den